

ผลของโปรแกรมการให้ข้อมูล เสริมแรงใจ และทักษะการรับประทานยาจับฟอสเฟตต่อความสม่ำเสมอในการรับประทานยาจับฟอสเฟตในผู้ป่วยฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

THE EFFECT OF INFORMATION - MOTIVATION - BEHAVIORAL SKILLS PROGRAM ON PHOSPHATE BINDER ADHERENCE IN HEMODIALYSIS PATIENTS

ร.อ.หญิง ภัทราวดี จินตนา 5536307 NSAN/ M

พช.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: อรวรรณ ศรียุคศุทธ, D.S.N., คณิงนิจ พงศ์ถาวรกุล, Ph. D. (NURSING), เนาวนิตย์ นาทา, พ.บ., ว.ว. อาวุธศาสตร์โรคไต

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบสุ่มและมีกลุ่มควบคุม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการให้ข้อมูล เสริมแรงใจและทักษะการรับประทานยาจับฟอสเฟตต่อความสม่ำเสมอในการรับประทานยาจับฟอสเฟต ในผู้ป่วยฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โดยใช้แนวคิดการให้ข้อมูล เสริมแรงใจ และพัฒนาทักษะ เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของ Fisher & Fisher (1992) เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมที่คลินิกโรคไต รพ.พระมงกุฎเกล้า จำนวน 70 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 35 คน และกลุ่มควบคุม 35 คน กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการให้ข้อมูล เสริมแรงใจ และทักษะการรับประทานยาจับฟอสเฟต ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการดูแลตามปกติและรู้มือการรับประทานยาจับฟอสเฟต ระยะเวลาการทดลอง 5 สัปดาห์ ประเมินผลการทดลองโดยใช้แบบสอบถามความสม่ำเสมอในการรับประทานยา (MARS) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยใช้สถิติพรรณนา วิเคราะห์ตัวแปรที่ศึกษาด้วยสถิติ Independent t-test

ผลการศึกษาก่อนการทดลอง พบว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีลักษณะไม่แตกต่างกัน ค่าเฉลี่ยความสม่ำเสมอในการรับประทานยาจับฟอสเฟตก่อนและหลังทดลองของกลุ่มทดลองเท่ากับ 20.82 (SD = 2.93) และ 24.55 (SD = 1.46) ตามลำดับ ของกลุ่มควบคุมเท่ากับ 21.60 (SD = 2.13) และ 22.37 (SD = 2.43) ตามลำดับ โดยพบว่าหลังการทดลองคะแนนความสม่ำเสมอในการรับประทานยาจับฟอสเฟตในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p=.000$)

จากผลการวิจัยครั้งนี้พยาบาลสามารถนำโปรแกรมนี้ไปใช้กับผู้ป่วยฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมที่รับประทานยาจับฟอสเฟตไม่สม่ำเสมอ และควรติดตามผลความสม่ำเสมอในการรับประทานยาในระยะยาว ซึ่งจะนำไปสู่การควบคุมระดับฟอสเฟตในเลือดและป้องกันโรคแทรกซ้อนจากภาวะฟอสเฟตในเลือดสูงต่อไป

คำสำคัญ : การให้ข้อมูล เสริมแรงใจและทักษะ/ ความสม่ำเสมอในการรับประทานยาจับฟอสเฟต / การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

THE EFFECT OF INFORMATION - MOTIVATION - BEHAVIORAL SKILLS PROGRAM ON
PHOSPHATE BINDER ADHERENCE IN HEMODIALYSIS PATIENTS

Capt. PATTARAWADEE JINTANA 5536307 NSAN/ M

M.N.S. (ADULT NURSING)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: AURAWAMON SRIYUKTASUTH, D.S.N., KANAUNGNI
PONGTHAVORNKAMOL, Ph.D. (NURSING), NAOWANIT NATA, M.D.

ABSTRACT

The present study was a randomized controlled trial. The objective was to study the effect of Information-Motivation-Behavioral Skills Program on phosphate binder adherence in hemodialysis patients. The Information Motivation Behavioral Skills Model (IMB) by Fisher & Fisher (1992) was employed as the conceptual framework of the study. The subjects of the study were 70 hemodialysis patients who followed up at Chronic Kidney Disease clinic of Phramongkutklao Hospital. Random assignment was used to assign the subjects into the experiment group (N=35) and the control group (N=35). The experiment group received the Information-Motivation-Behavioral-Skills program in addition to usual care, while the control group received usual care and the phosphate binder user guide. The study period was 5 weeks. Phosphate binder adherence was evaluated by using Medication Adherence Reporting Scale (MARS). The data were analyzed with descriptive statistics and independent t-test

The results showed that before the experiment, the experiment group and the control group were not significantly different. It was found that in the experiment group, the mean adherence score before and after the program was 20.82 (SD=2.93) and 24.55 (SD=1.46), consecutively. The mean adherence score in the control group was 21.6 (SD=2.13) and 22.37 (SD =2.43), consecutively. After the experiment, the level of phosphate binder adherence in the experiment group was statistically significant higher than the control group ($p=.000$).

The present study provided the information and suggestion for nurses to use this program in hemodialysis patients who have non-adherence to phosphate binder and the long term phosphate binder adherence should be regularly monitored. This will help to control the serum phosphate levels and prevent complications due to hyperphosphatemia in hemodialysis patients.

KEY WORDS: INFORMATION MOTIVATION BEHAVIORAL SKILLS / ADHERENCE
TO PHOSPHATE BINDER / HEMODIALYSIS.

128 pages